

podářské neb osobní potřebě, tedy ve vlastním zájmu osobu nezdatnou nebo jí k tomu použije, činí tak na vlastní nebezpečí a nesmí se tak státi na úkor osob třetích (mat. k § 161 III. dílčí nov. k obč. zák. ze dne 19. března 1916, čís. 169 ř. zák.). Ovšem předpokládá zákon, že škoda způsobena byla touto povahou, to jest při výkonu a ne jen při příležitosti výkonu díla, že tedy škoda tkví v nezdatnosti zaměstnance a nastala následkem jeho nezdatnosti. Leč tomu tak v souzené věci bylo a nemístně namítá dovolání žalované firmy T., že zapálení cigarety a odhození sirky nepatřilo k výkonům K-ovým, k nimž byl zjedнан. Spadalo do okruhu jeho služební povinnosti vykonávati úkoly jemu svěřené podle předpisů; bylo-li tedy přísně zakázáno kouřiti ve skladišti se vznětlivými látkami, měl při konání služby ve skladišti kouření se zdržeti; jelikož tak neučinil, nevykonal službu tak, jak ji měl vykonati. Škoda způsobena bylo porušením služební povinnosti a tkví v nezdatnosti osoby, jíž žalovaná firma použila. Správně vyloučil odvolací soud jakékoliv spoluzavinění žalobcovo. Bylo zjištěno, že pro místo úrazu platil zákaz kouření, poněvadž v bezprostřední blízkosti kancelářské místnosti byly uskladněny vznětlivé látky, neměl proto žalobce příčiny, by zvláště ještě Janu K-ovi kouření zapověděl neb učinil zvláštní opatření ohledně benzinu, který na umývání rukou ve skladišti býval. Odvolací soud věc po stránce právní správně posoudil a nebylo dovolání vyhověti.

Čís. 8081.

Ručení dráhy (zákon ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák. v doslovu zákona ze dne 12. července 1902, čís. 147 ř. zák.).

Příhodu v dopravě dlužno spatřovati v tom, že proti sobě jedoucí vlaky pouliční dráhy na takovém místě, na němž, a to také mezi kolejemi, cestující obecnost očekává příjezd vlaků, křižovaly tak, že mohly býti osoby vlakem zachyceny. Pokud dlužno tu v chování se cestujícího spatřovati jeho spoluzavinění na úrazu.

(Rozh. ze dne 24. května 1928, Rv II 859/27.)

Manžel žalobkyně, stojí mezi kolejemi na křižovatce vlaků, jedoucích mezi Přívozem a Vítkovicemi, a připravuje se k nastoupení do vlaku, jedoucího do Vítkovic, byl při křižování obou vlaků zachycen, na protijedoucí vlak odhozen, tímto vlakem přejet a usmrcen. Žalobní nárok proti dráze o náhradu škody uznal procesní soud první stolice co do důvodu z polovice po právu, odvolací soud nevyhověl odvolání ani té ani oné strany.

Nejvyšší soud k dovolání obou stran napadený rozsudek potvrdil.

D ů v o d y:

Žalobkyně opírá žalobní nárok o zákon o ručení železnic ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák., pokud se týče o zákon ze dne 12. července 1902, čís. 147 ř. zák. Jest tedy i dovolacímu soudu položiti shora uvedené zákony za podklad rozhodnutí. Podle § 1 zákona ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák. má se vždy za to, bylo-li příhodou v dopravě železnic způsobeno tělesné poškození neb usmrcení člověka, že příhoda nastala zaviněním podniku nebo lidí, jichž v provozu užívá, a že za zavinění těchto osob ručí podnik stejně jako za své vlastní zavinění podle §§ 1325 až 1327 obč. zák. Podle § 2 téhož zákona osvobodí se podnik od této povinnosti k náhradě škody jen tenkrát a jen potud, když a pokud dokáže jeden z vyvíňovacích důvodů tam výčetmo uvedených. Rozhodnutí tohoto sporu spočívá tedy v zodpovězení otázky, zda usmrcení manžela žalobkyně Karla L-a bylo způsobeno příhodou v dopravě, neboť, zodpoví-li se tato otázka kladně, jest opodstatněn ručební závazek žalované strany a není třeba obíratí se tím, zda stihá žalovanou stranu nebo zřízence její zavinění. Ani soud první stolice ani odvolací soud věc správně nevystihl. Prvý soud se vůbec neobíral otázkou, v čem dlužno spatřovati příhodu v dopravě, jež je tu podle jeho názoru, a odvolací soud přehlédl, že příhoda v dopravě může záležeti toliko v pozitivní události, nikoli v tom, že se něco nestalo. To pak mělo v zápětí, že nemohl řešiti správně ani další otázku, zda provedla žalovaná strana vyvíňovací důkaz jí uplatňovaný, že usmrcený sám svým zaviněním přivodil »příhodu v dopravě«, kterou nutno přesně rozeznávati od »úrazu« samého. Jest dále předeslati, že otázka, zda tu je »příhoda v dopravě« a v čem jí lze spatřovati, jest otázkou právní, že tedy jest odmítnouti názor žalované strany, že tu jde o skutkové zjištění odvolacího soudu. Při řešení oněch rozhodných otázek jest ovšem přihlédnouti k nesporné skutečnosti, že v souzené věci nejde o úplnou dráhu, která provozuje dopravu na svém vlastním, obecnstvu nepřipustném železničním tělese, nýbrž že se zde jedná o provoz pouliční dráhy, která používá veřejnému ruchu sloužící, kdykoliv a veškerým obecnstvem používané ulice a silnice, že tedy nelze spatřovati »příhodu v dopravě« již v tom, že doprava vlaků byla provedena v době, kdy na kolejích anebo poblíž kolejí byli chodci. Neboť za příhodu v dopravě nutno považovati událost podle zkušenosti neočekávanou, odchylojící se od normální dopravy. Takovou neobyčejnou událost jest však spatřovati v tom, že proti sobě jedoucí vlaky pouliční dráhy na takovém místě, na němž, a to i mezi kolejemi cestující obecnstvo očekává příjezd vlaků, a způsobem takovým křižovaly, že mohly býti osoby vlakem zachyceny a nemohly bez veškerého nebezpečení sestupovati a nastupovati. Jestliť to událostí od normy se odchylojící. Vždyť žalovaná sama v žalobní odpovědi uvádí, že postup na křižovatce jest ten, že tramvaje, příjíždějící různým směrem, jež tam též křižují, zastaví p r a v i d e l n ě před tím, než opačně jedoucí tramvaj přijede před lokální nádraží a t e p r v e, když opačně jedoucí tramvaj do lokálního nádraží

dojíždí, dá se čekající tramvaj do pohybu, by dojela na vlastní místo své zastávky, při čemž obě jedoucí tramvaje musí křižovat; že toto opatření je v zájmu bezpečnosti obecnstva, by nenastupovalo do tramvají křižujících, nýbrž jediné do tramvají stojících. Bylo nižšími soudy zjištěno, že Karel L., když stál mezi kolejemi na křižovatce vlaků, jedoucích mezi Přívozem a Vítkovicemi a se chystal k nastoupení do vlaku jedoucího do Vítkovic, při křižování obou vlaků byl zachycen, na protijedoucí vlak odhozen a tímto vlakem přejet a usmrcen. Tato zjištění nelze již v dovolacím řízení napadati a jest je položit za základ rozhodnutí dovolacího soudu, z tohoto zjištění však plyne, že vlaky křižovaly, než ještě bylo na vykázaném místě nastupování ukončeno. Jde tedy v souzené věci o »příhodu v dopravě« a jelikož touto příhodou způsobena byla smrt Karla L-a, ručí podnik za škodu tím vzešlou podle §§ 1325 až 1327 obč. zák., nedokáže-li některý z vyvíňovacích důvodů § 2 cit. zák. Jest tedy jen ještě řešiti otázku, zda se podniku zdařil důkaz, že usmrcený Karel L., tedy osoba třetí, za jejíž zavinění žalovaná strana neručí, příhodu v dopravě zavinil. Návoru, že sám zavinil příhodu, nelze přisvědčiti, jelikož Karel L. neměl vlivu na způsob, jak se křižování vlaků provádělo, zejména nemohl působiti k tomu, by vlaky křižovaly teprve tehdy, kdy cestující již sestoupili se stojících vlaků a do nich nastoupili. Leč spoluzavinil příhodu v dopravě tím, že se, jak bylo zjištěno, při blížení se vlaků postavil tak daleko do nejhořejšího úhlu obou se křižujících kolejí a to dokonce odvrácen od vlaku příjíždějícího z Vítkovic a, dívaje se jen na protivlak, příjíždějící z Přívozu, tedy na místě takovém, že musil býti při křižování vlakem zachycen. Právem zdůrazňuje odvolací soud, že Karel L. jednal tím velice neopatrně. Podle § 1297 obč. zák. předpokládá se od každého, kdo má zdravý rozum, že může vynaložiti tolik péle a pozornosti, jež může býti vynaložena při obyčejných schopnostech; nutno předpokládati tím více od toho, kdo chce použití dráhy, by nebezpečí spojenému s jejím provozem věnoval náležitou pozornost a nepostavil se tak blízko ke křižujícím se kolejím, že může býti zachycen vlakem. Dovolací soud sdílí názor nižších soudů, že zavinění usmrceného a zavinění podniku zákonem předpokládané jest stejné. V případě, o nějž tu jde, mohlo se úrazu zabrániti nejen tím, že křižování vlaků by se bylo provedlo v době, kdy cestující s vlaku již sestoupili a do něho nastoupili, tedy tím, že by se bylo dbalo při křižování vlaku onoho shora zmíněného opatření a pravidelného postupu, nýbrž i tím, že řidiči vlaku byli by dbali náležité pozornosti.

Čís. 8082.

Spory o nároky z opomenutí zákonné (smluvní) povinnosti k ohlášení k nemocenskému pojištění, jsou spory z pracovního poměru, patřícími před živnostenský soud. Okolnost, že živnostenský soud odmítl žalobu z důvodu, že jest příslušným rozhodčí soud nemocenské poji-